

АГРАРНИЙ БІЗНЕС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Л.О. Бойко, канд. с.-г. наук доц.

О.В. Береговий, магістрант

Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна

Роками, до повномасштабного вторгнення російської федерації, український агропромисловий комплекс займав лідируючі позиції серед світових експортерів. У 2021 році 40% від загального експорту України становила сільськогосподарська продукція. Війна стала справжнім випробуванням для хліборобів. Вторгнення призвело до руйнування налагоджених технологічних процесів і логістичних ланцюжків. Багато сільськогосподарських угідь заміновано і є на даний час непридатними для обробітку, крім того техніка та виробничі потужності і склади частково або повністю знищені. Проте мужність українських аграріїв не має меж, тож, незважаючи на жажіття війни, навесні цього року вони розпочали посівну. Агробізнес налагоджує логістику та співпрацю із зовнішнім ринком, розширює виробництво у західних регіонах країни, де не має військових дій [1]. Незважаючи на чималі руйнування сільськогосподарської інфраструктури, мінування наших полів та зниження обсягів виробництва, провідні експерти засвідчують, що Україна як житниця Європи та світу не втратить свій статус.

Експорт продукції українських аграріїв на сьогодні є найбільшим джерелом надходження валютної виручки в бюджет України. На жаль, експорт української сільськогосподарської продукції має велику залежність від морського транспорту і майже повністю зупинений через блокаду російського агресора українських портів на Чорному та Азовському морях. На сьогодні залізниці залишаються єдиним прийнятним варіантом експорту українських зернових культур, обсяг можливих поставок становить лише 0,6 млн тонн на місяць (порівняно з довоєнними 5-6 млн тонн), хоча надіємось, що інвестиції закордонного капіталу в транспортну інфраструктуру України дадуть можливість значно збільшити цей обсяг.

Аграрний сектор України є прямою жертвою війни розв'язаною рф, оскільки бойові дії часто відбуваються на полях великих українських підприємств та фермерів. Крім того, є дуже велика проблема забруднення родючих земель боєприпасами що не розірвалися, мінами та розлитими нафтопродуктами. За останніми висновками міжнародних експертів, близько 13% території України заміновано росіянами і це є найбільшою проблемою [2].

Фермери попри все налаштовані позитивно. Ті з них, хто знаходиться в зоні бойових дій, після визволення розраховують повернутися до своєї діяльності. Ті, хто знаходиться на мирних територіях, шукають нові ринки збуту, нові ніші, змінюють напрями своєї діяльності відповідно до попиту та потреб країни. Агробізнес – це чіткий процес, як у галузі рослинництва так і в тваринництві, зі своїми строками та технологіями. Його не можна призупинити чи законсервувати, всупереч всьому аграрії мусять працювати і будуть це робити.

Через бойові дії в Україні значна частина аграрних підприємств були вимушені евакуюватися до інших більш безпечних регіонів країни, це змусило їх змінювати вирощування традиційних культур на нішеві високомаржинальні культури, а саме горох, гірчицю, нут, сочевицю, реалізація та транспортування яких через блокування морських портів більш варіативне.

Враховуючи воєнний стан, який діє в державі, аграрні підприємства всіх форм власності все частіше при сівозмінах віддають перевагу бобовим культурам. В першу чергу це горох – культура швидко досягає та спроможна давати стабільні врожаї при відносно невисоких витратах на посівну компанію, а саме на насіння, добрива та засоби захисту рослин. Ця культура має великий попит і завжди приносила прибуток товаровиробникам. Бобові культури користуються попитом не тільки на ринку, але і самі аграрії теж відчують дефіцит у якісному насінневому матеріалі гороху, нуту та сочевиці.

Сільськогосподарські виробники розуміють, що через воєнні дії вони повинні задіяти всі наявні ресурси для збереження свого бізнесу, робочих місць та намагатися все робити для збільшення обсягів виробництва аграрної продукції, що дасть можливість забезпечити продовольчу безпеку країни.

Список використаних джерел

1. Агробізнес під час війни: як побудувати ефективну діяльність та на що звернути увагу. URL: https://biz.ligazakon.net/news/213244_agrobznes-pd-chas-vyni-yak-pobuduvati-efektivnu-dyalnst-ta-na-shcho-zvernuti-uvagu.

2. Бойко Л.О., Бойко В.О. Підприємницька діяльність під час війни в Україні // Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Херсон, 20 квітня 2022 р.) / Херсонський державний аграрно-економічний університет. 2022. С.7-10.